

TEMA

Home de cultura i lletres

Aquesta exposició fou organitzada per l'Ajuntament de Santanyí per commemorar el centenari del naixement del seu veí il·lustre i difondre la figura polièdrica de l'escriptor. Una mostra que inclou fotografies i documentació de l'arxiu personal de l'autor i que està prevista que també vagi a Barcelona.

Bernat Vidal i Tomàs, a la UIB

♦ Isabel Vidal Munar *

La Universitat de les Illes Balears ha acollit l'exposició 'Una vida per a la cultura: Bernat Vidal i Tomàs (1918-1971)', que el mes d'octubre passat s'inaugurà a Santanyí, organitzada i patrocinada pel seu Ajuntament, amb motiu del centenari del naixement de l'escriptor i investigador santanyiner.

Bernat Vidal fou una figura clau en la recuperació de la llengua i la

modernització de la literatura catalana a Mallorca als anys 40 i 50. Ja als onze anys, gràcies als seus professors del Col·legi Cervantes i a l'Associació per la Cultura de Mallorca, prengué consciència de la llengua i la cultura pròpies.

La seva obra literària és breu, però pionera. L'any 47 és el primer poeta que publica després de la guerra poemes allunyats de l'Escola Mallorquina i sota la influència de la Generació del 27, sobretot de Lorca, que tant de pes tindrà en la Generació del 50. En el camp de la narrativa el 1953 ja veu la llum

Memòries d'una estàtua i el 1957 apareix el recull de contes *La vida en rosa*.

A l'exposició podem conèixer els anys d'estudiant, a Palma i a Barcelona, els dies de la guerra civil, l'apotecari a Santanyí i el resistent cultural de postguerra. La seva obra literària i el seu paper en la renovació de la poesia. L'investigador i divulgador de la Història. Els articles a diaris i revistes. El quinzenal

Santanyí. La rebotiga i el seu mestratge sobre la generació dels 50, sobretot Blai Bonet, Miquel Pons, Antònia Vicens i Antoni Vidal Ferrando.

La crítica ha parlat de l'obra escrita i no escrita de Bernat Vidal i ha insistit sovint en la seva biografia, en la seva tasca d'activista cultural i en el seu mestratge. La cultura per a ell "era una salvació del present", quan el present vivia la llarga nit del franquisme. Vidal formà part d'aquell reduït grup d'homes que a la postguerra ens salvaren les paraules i la cultura sempre amenaçades.

* Coordinadora de l'exposició i membre del grup de recerca Litercat

TEMA

Patrimoni esportiu

Mallorca encara conserva alguns dels velòdroms més antics que se construïren arran de la pràctica ciclista a la nostra illa. A més del velòdrom del tirador, i del que fa referència en aquest article, n'hi ha d'altres que estan en desús com sa Pista a Campos o en runa com el velòdrom Andreu Oliver a Algaida.

L'antic Club Velocipedista d'Inca (1898)

♦ Manuel García Gargallo *

A Inca hi ha una relíquia esportiva de primera magnitud, quasi oblidada però amb un paper crucial en la història del ciclisme local. Es tracta de l'antic Club Velocipedista Inca (així es llegeix encara a la façana), edifici situat al c/ d'Artà núm. 7-9 (actual plaça de Mallorca) i catalogat per

l'Ajuntament pel seu valor patrimonial. Fou construït el 1898, té dues plantes i és d'estil premodernista amb trets neoàrabs. La seva peculiar façana destaca per tres finestres amb arcs de ferradura al primer pis i el nom del club inscrit a la part superior.

Fou bastit pel Club Velocipedista Inca, entitat fundada el 1897 per fomentar el ciclisme. El seu ascens fou fulgurant: el 29 de maig de 1898 inaugurava el seu velòdrom d'es Cós i el 20 d'octubre l'edifici

esmentat com a seu social. En aquest local es produí un fet crucial: el 25 de juny de 1899 es va celebrar la sessió de treball preparatòria per constituir un ens federatiu, i un mes després, el 25 de juliol, allà tingué lloc la sessió constitutiva de la Unió Velocipèdica Balear: és a dir, l'actual Federació de Ciclisme de les Illes Balears.

Però l'èxit de l'entitat ciclista fou efímer. Aviat patí una crisi que el dugué el 1901 a vendre el velòdrom

(que fou esbucat) i el local. Més endavant canvià el seu nom per Club Central, en perdre la seva naturalesa esportiva original i esdevenir un club social més. Des de llavors l'edifici ha estat en mans privades i ha sobreviscut, tot i haver sofert modificacions importants que mutilaren la banda esquerra de la façana i sobretot l'interior.

Seria bo que l'ens ciclista balear es plantegés alguna manera d'assolir la titularitat de l'edifici i retornar-li l'ús ciclista original. Es tracta d'un vestigi excepcional a nivell arquitectònic, esportiu i patrimonial, que mereix recuperar-se, ara que encara és possible, com a testimoni de les primeres passes a l'illa de l'esport de la bicicleta.

* Doctor en Història Contemporània (UB).

TEMA

Patrimoni immaterial

Aquestes jornades formen part d'un cicle de quatre jornades iniciades el 2016 a Mallorca i celebrades, anualment, a Eivissa i Formentera. Enguany, aquest esdeveniment arriba a Maó i posa el seu èmfasi en l'associacionisme i la divulgació d'aspectes relacionats amb la cultura popular i tradicional.

IV Jornades de Cultura Popular i Tradicional de les Illes Balears

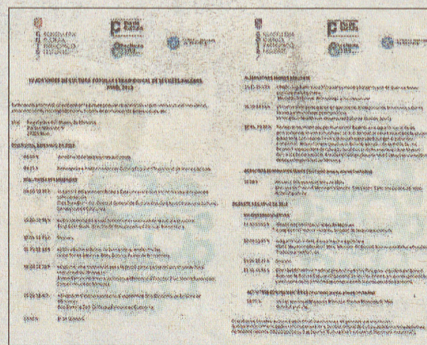
♦ Marina Castillo Fuentesal *

Les IV Jornades es duran a terme els dies 3 i 4 de maig a la sala d'actes del Museu de Menorca. A més, estan organitzades gràcies al Consell Assessor de Cultura Popular i Tradicional de les Illes Balears; la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears i els dife-

rents consells insulars. Durant el primer dia, dues de les ponències programades parlaran sobre algunes publicacions que han acostat la cultura popular illenca a la població, tals com: els *Quaderns de Folklore de Menorca* o l'*Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera*. Es tractarà el tema de la gestió del patrimoni a Catalunya i Formentera i es comentarà l'Ipcime, una oportunitat per gestionar el patrimoni immaterial menorquí.

A part de les conferències men-

cionades, hi podrem trobar un torn de ponències on es destaquen les noves realitats patrimonials, en les que es realitzarà una aproximació a l'organització de les festes populars mallorquines i on es durà a terme una taula rodona amb personalitats com Jaume Escandell o Magda Fullana, entre d'altres.

El segon dia estarà marcat per l'anàlisi de la glosa com element de tradició i globalització i s'examinarà la participació de la dona dins

la cultura popular – element ja tractat a una ponència del dia anterior.

A més, com activitats complementàries s'han programat: l'actuació dels glosadors Soca de Mots i la visita al Museu de Menorca (per ambdues activitats es demana una inscripció prèvia).

D'aquesta forma, les IV Jornades es finalitzaran amb un debat final, moderat per Andreu Ramis Puig-gròs, on s'analitzarà el paper de les xarxes socials com a mitjans de difusió i es comentarà la situació actual de la cultura popular i tradicional.

Per a més informació, es pot consultar la web del Govern de les Illes Balears, Departament de Cultura, Cultura Viva (http://www.caib.es/sites/departamentdecultura/ca/introduccio_0/).

* Graduada en Història, UIB.